

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าขาวม้าของชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์

สุปรานค์ จะมั่ง¹ พนิดา พลหาญ² สุทธิดา ล้วนดี³ อังคนาง นุเรศรัมย์⁴ เอมอร แสงวงโรตม์⁵
และผกา มาศ มูลวันดี⁶

¹⁻⁴นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁵อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁶อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹Suprang.jam@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน และวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง มีต้นทุนรวมที่ใช้ในการทอผ้าขาวม้าเฉลี่ย/ผืน จำนวน 582.48 บาท โดยแยกเป็น ค่าวัตถุดิบ จำนวน 264.58 บาท ค่าแรงงาน จำนวน 306.29 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวน 9.61 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 2.00 บาท และมีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการทอผ้าขาวม้า/ปี จำนวน 37,543.48 บาท แยกได้ดังนี้ ค่าวัตถุดิบ จำนวน 17,777.03 บาท ค่าแรงงาน จำนวน 19,043.87 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวน 598.19 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 124.39 บาท 2) ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง มีผ้าขาวม้าที่ทอได้ทั้งหมด จำนวน 1,928 ผืน/ปี มีรายได้จากการขายผ้าขาวม้า/ผืน จำนวน 1,145.16 บาท รายได้จากการขาย/ปี จำนวน 2,227,200 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอผ้าขาวม้าจำนวน 31 คน พบว่า โดยเฉลี่ยมีรายได้จากการขาย/คน/ปี จำนวน 71,845.16 บาท และ 3) ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงมีรายได้จากการขาย จำนวน 2,227,200 บาท และมีต้นทุนในการทอ จำนวน 1,159,992 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้น จำนวน 1,067,208 บาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้น 47.92% และมีต้นทุนรวม จำนวน 1,163,848 บาท คิดเป็นกำไรสุทธิ จำนวน 1,063,352 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิ 47.74%

คำสำคัญ : ต้นทุน ผลตอบแทน ต้นทุนและผลตอบแทน การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
ผ้าขาวม้า

ABSTRACT

This research aims to study the cost of return and to analyze the cost and return of weaving Thai Commer Band of Community In Sam Waeng Sub-district, Huairat District, Buriram Province. Data were collected from 31 communities in Sam Waeng Sub-district. The tools used to collect data were interviews and group discussions. The research found that 1) Community In Sam Waeng Sub-district. The total cost of weaving Thai Commer Band is 582.48 Baht. Separated Raw materials cost 264.58 Baht. Labor cost is 306.29 Baht. Production cost was 9.61 Baht. And operating expenses of 2.00 Baht. The average cost of weaving Thai Commer Band/year was 37,543.48 Baht. Separated as follows Raw materials cost 17,777.03 Baht. Labor costs are 19,043.87 Baht. Production cost was 598.19 Baht. And operating expenses of 124.39 Baht. 2) Community In Sam Waeng Sub-district. Weaving Thai Commer Band totaled 1,928 pieces/year. Revenue from the sale of Thai Commer Band/lace amount 1,145.16 Baht. Sales revenue/year 2,227,200 Baht. Based on the number of weavers, 31. On average, the sales revenue per person/year was 71,845.16 Baht. And 3) Community In Sam Waeng Sub-district. Sales revenue of 2,227,200 Baht. The cost of weaving is 1,159,992 Baht. Gross profit was 1,067,208 Baht. The gross margin was 47.92%. The total cost is 1,163,848 Baht. The net profit was 1,063,352 Baht. The net profit margin was 47.74%.

Keywords: Cost, Return, Cost and Return analyze the cost and return, Thai Commer Band

1. บทนำ

การทอผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกิจกรรมยามว่างหลังจากฤดูการทำนาหรือว่างงานประจำอื่นๆ ใต้ถุนบ้านแต่ละบ้านจะกางทอผ้ากันแทบทุกเรือนโดย หญิงในวัยต่างๆจะสืบทอดกันมาผ่านการจดจำและปฏิบัติที่สืบทอดสายสืบ การย้อม การทอผ้าเป็นการวัด และแสดงถึงความเป็นกุลสตรี เป็นแม่เหี้ยแม่เรือนของหญิงชาวอีสานอีกด้วย (อาลัย จันทร์พานิชย์, 2558 : 156) นอกจากนี้การทอผ้าและเลี้ยงไหมยังเป็นเอกลักษณ์ของชาวลาวโซ่ง (ลาวพรวน) ในกลุ่มชนชั้นสูง ที่มีวัตถุประสงค์เป็นเส้นไหมมากกว่าเส้นฝ้ายที่ใช้กันในชนชั้นล่างลงไป กาลเวลาล่วงเลยไปนับร้อยปี พระชายาเจ้าผู้ครองนครเมืองโขงที่กวาดต้อนมาจากกลุ่มลาวโซ่งได้ทรงฟื้นฟูการเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมมัดหมี่ที่เคยทอสวมใส่และมีจำนวนน้อยลงขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อผลิตใช้ให้เพียงพอ และเหมาะสมกับกลุ่มชนสตรีชั้นสูง ภายหลังจากนำมาใช้กันแพร่หลายของชาวลาวโซ่ง ที่มีเอกลักษณ์ความสวยงามแปลกตา วิจิตรบรรจงและถ่ายทอดให้แก่ผู้ใกล้ชิดที่เป็นธิดาและญาติๆ ของเจ้าเมืองโขงและชนพื้นเมืองเดิม (หอมร่า) สืบทอดเป็นมรดกทางหัตถกรรมต่อกันเรื่อยมา (ศิริพร บุญชู, 2555 : 11-12) สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดบุรีรัมย์ขึ้นอยู่กับอาชีพต่างๆ ประชากรส่วนใหญ่ ในจังหวัดบุรีรัมย์ร้อยละ 87

ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ทำสวนซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่ปลูกกันมาก อาชีพเกษตรกรรมนั้นถือเป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพทอผ้านั้นเป็นอาชีพเสริมมักทำในยามว่างหรือหลังจากหมดฤดูการทำนา ส่วนใหญ่ผ้าที่ทอนั้นจะเป็นผ้าไหม ผ้าขาวม้า โดยเฉพาะในเขตชุมชนอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งที่ทอผ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ ดังคำขวัญของอำเภอห้วยราช “ข้าวหอมมะลิดี มากมีวัฒนธรรม เลิศล้ำผ้าไหม มหกรรมไทยว่าวอีสาน” ซึ่งผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ที่ผลิตขึ้นโดยที่ยังไม่ผ่านการแปรรูป จะมีราคาขายประมาณ 40-150 บาท ต่อ 1 ผืน ซึ่งหากได้รับการพัฒนาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ก็จะสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นและทำให้กลุ่มชุมชนมีรายได้เสริมนอกจากการทำไร่และทำนาส่งผลไปสู่การหมุนไปสู่การกลับคืนที่อยู่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยการนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาพัฒนาและประยุกต์ให้เข้ากับสังคมอันเป็น การสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชนนำไปสู่การพัฒนาและสร้างอัตลักษณ์ให้กับชุมชน (จรัสพิมพ์ วังเย็น และคณะ, 2556 : 2)

ผ้าทอพื้นบ้าน ศาสตร์และศิลป์ที่แสดงภูมิปัญญาของคนในแต่ละท้องถิ่นแฝงด้วย ความผูกพันที่เชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อ และพิธีกรรม ซึ่งได้รับการถ่ายทอดและสืบสานต่อกันมารุ่นสู่รุ่น จนถึงปัจจุบันการทอผ้าในหลายท้องถิ่นยังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน รูปแบบลวดลายและกรรมวิธีในการผลิตผ้าทอ มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น และลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติ (จรัสพิมพ์ วังเย็น และคณะ, 2556 : บทนำ) ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากไหมของไทยเองถือเป็นเอกลักษณ์ที่ได้รับการกล่าวขานมาเนิ่นนานในด้านความงดงามของสีเส้นและลวดลายรวมถึงฝีมือการทอผ้าของคนไทยที่ได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผ้าไหม และผลิตภัณฑ์ไหมของไไทยนั้นต่างได้รับความนิยมนอย่างแพร่หลายจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ ไหมไทยเป็นสินค้าหัตถกรรมที่มีขั้นตอนการผลิตที่ใช้แรงงานคนเป็นหลักซึ่งเหมาะสมกับโครงการเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีแรงงานเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ อุตสาหกรรมการผลิตไหมสามารถสร้างงานให้กับชาวบ้าน และเป็น การเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงานในชนบทด้วย โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาไหมและผลิตภัณฑ์ไหมไทยสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศมูลค่าเฉลี่ย 1,000 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้สินค้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด คือ ผ้าทอด้วยไหม (จตุพร พินิจนิก, 2559 : 353)

ผ้าขาวม้า เป็นผ้าที่คนไทยทั่วไปรู้จักกันดีในการใช้งานที่เรียกว่าสารพัดประโยชน์ที่คนไทยใช้มาแต่โบราณ ส่วนใหญ่ผู้ใช้จะเป็นเพศชายซึ่งโดยทั่วไปจะสามารถใช้นุ่งอาบน้ำ เช็ดตัว คลุมหัวกันแดด ผ้าขาวม้ามีลักษณะเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ความกว้างประมาณ 2 ศอก ยาวประมาณ 3-4 ศอก เป็นผ้าสำหรับผู้ชายใช้นุ่งแบบลำลอง ความกว้างจึงเท่ากับระยะจากเอวถึงกลางหน้าแข้งผ้าขาวม้าโดยมากทอเป็นลายตารางเล็กๆ นิยมใช้เส้นด้ายหลายสี ผ้าขาวม้าในประเทศไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันขึ้นอยู่กับท้องถิ่น ซึ่งคำว่าผ้าขาวม้า เป็นภาษาทางภาคกลาง ส่วนในภาคอีสานบางแห่งเรียกว่าผ้าแพรซึ่งมักจะได้จากการทอด้วยเครื่องทอผ้าที่เรียกว่า กี่ และจะทอเป็นขนาดยาวประมาณ 20-30 เมตรต่อการทอแต่ละครั้งแล้วจึงตัดแบ่งออกเป็นผืน ผืนละ 1 วา หรือ ประมาณ 1 เมตรครึ่ง ส่วนในเรื่องของสีและลวดลายของผ้าขาวม้าจะแตกต่างกันไปตามความนิยมของท้องถิ่นโดยทางภาคกลางผ้าขาวม้าจะมีลวดลายเป็นตาข่ายสก๊อต และภาคอีสานจะเป็นแบบตาเล็กๆ (จรัสพิมพ์ วังเย็น และคณะ, 2556 : 1-2)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษา การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การทอผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการทอผ้าขาวม้าและใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มผลตอบแทนจากการจำหน่ายผ้าขาวม้า

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาต้นทุนผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 เพื่อศึกษาผลตอบแทนที่ได้จากการขายผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินงาน คณะผู้วิจัยได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการทอผ้าขาวม้าในชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ลงไปสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มตัวอย่างในชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในระดับบุคคลในการเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าขาวม้าในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุน ค่าวัสดุ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และผลตอบแทนจากการจำหน่ายผ้าขาวม้า จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอผ้าขาวม้าของชุมชนในพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง มีต้นทุนรวมที่ใช้ในการทอผ้าขาวม้าเฉลี่ย/ผืน จำนวน 582.48 บาท โดยแยกเป็น ค่าวัสดุดิบ จำนวน 264.58 บาท ค่าแรงงาน จำนวน 306.29 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวน 9.61 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 2.00 บาท และมีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการทอผ้าขาวม้า/ปี จำนวน 37,543.48 บาท แยกได้ดังนี้ ค่าวัสดุดิบ จำนวน 17,777.03 บาท ค่าแรงงาน จำนวน 19,043.87 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต จำนวน 598.19 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 124.39 บาท

2. ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง มีผ้าขาวม้าที่ทอได้ทั้งหมด จำนวน 1,928 ผืน/ปี มีผลตอบแทนจากการขายผ้าขาวม้า/ผืน จำนวน 1,145.16 บาท ผลตอบแทนจากการขาย/ปี จำนวน

2,227,200 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอผ้าขาวม้าจำนวน 31 คน พบว่า โดยเฉลี่ยมีผลตอบแทนจากการขาย/คน/ปี จำนวน 71,845.16 บาท

3. ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงมีรายได้จากการขาย จำนวน 2,227,200 บาท และมีต้นทุนในการทอ จำนวน 1,159,992 บาท คิดเป็นกำไรขั้นต้น จำนวน 1,067,208 บาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้น 47.92% และมีต้นทุนรวม จำนวน 1,163,848 บาท คิดเป็นกำไรสุทธิ จำนวน 1,063,352 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิ 47.74%

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอผ้าขาวม้าของชุมชนในพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การทอผ้าขาวม้าแต่ละผืนของชุมชนในพื้นที่ตำบลสามแวงมีการทออย่างประณีตละเอียด สวยงาม และมีราคาสูงกว่าท้องตลาด จึงทำให้ชุมชนมีอาชีพเสริมและมีรายได้ ซึ่งผู้ทอจะมีต้นทุนที่ใช้ในการทอ ประกอบด้วย ค่าวัสดุดิบ เช่น ค่าเส้นไหม ค่าสีย้อม ค่ากันสีตก ค่าต่างฟอกไหม ค่าแรงงาน เช่น ค่าแรงจากการทอ ค่าแรงจากการย้อมสี ค่าแรงจากการปั่นไหม ค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าถ่าน ค่าน้ำ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ค่าถุงแพ็ค ค่าเห็บไล่ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภคณิษา อภิศุภกรกุล และธำนิษฐ์ ไชยเย็น (2555 : 54) พบว่า ต้นทุนค่าจ้างแรงงานทางตรง มีสัดส่วนค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 31.02 ของต้นทุนทั้งสิ้น จำนวน 293,127.50 บาท จากอัตรากำไรสุทธิ (ROI) ทั้งในกรณีรวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และกรณีไม่รวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ ร้อยละ 5.19 และ 35.40 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย (NPM) ทั้งในกรณีรวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และกรณีไม่รวมต้นทุนค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ ร้อยละ 6.72 และ 35.66 ตามลำดับ จากจุดคุ้มทุนรวมที่คำนวณได้ทั้งด้านรายได้จากการขายและปริมาณขาย เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรายได้รวมเท่ากับ 314,260 บาท คิดเป็นปริมาณขาย จำนวน 498 ผืน เห็นได้ว่าผลตอบแทนที่ทางกลุ่มทอผ้าใหม่บ้านหนองตาไก่ได้รับค่อนข้างเป็นที่น่าพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร พินิจนิ (2559 : บทคัดย่อ) พบว่า กลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตเส้นไหมส่วนใหญ่ 0-5 ปี แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่จากทุนส่วนตัว ต้นทุนผืนแปรต่อผลผลิตเส้นไหม 1 กิโลกรัมเท่ากับ 1215.41 บาท ประกอบด้วย ค่าแรงเลี้ยงไหม จำนวน 449.94 บาท ค่าแรงสาวไหม จำนวน 300.08 บาท ค่าแรงเก็บใบหม่อน จำนวน 281.25 บาท ค่าปุ๋ยเคมี จำนวน 49.95 บาท ค่าถ่าน จำนวน 44.97 บาท ค่าพันธุ์หม่อน จำนวน 29.17 บาท ค่าแรงเตรียมดิน จำนวน 25.04 บาท ค่าแรงปลูกหม่อน จำนวน 25.04 บาท และค่าน้ำต้มสาวไหม จำนวน 9.97 บาท ตามลำดับ ผลตอบแทนจากเส้นไหมพุ่งกิโลกรัมละ 1,700 บาท และมีอัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน เท่ากับ 1.49 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 สรุปคือ มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

2. ผู้ซื้อให้ความสนใจและความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ผ้าขาวม้าเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากผ้าขาวม้าที่ทอออกมานั้นสามารถขายได้ทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่หันมานิยมผลิตภัณฑ์ที่ทำจากธรรมชาติ และเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชนกันมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้จากการทอผ้าขาวม้ามากขึ้น นอกจากนั้นในการทอผ้าขาวม้าของชุมชนยังมีการคิดลดราคา

สวยๆ ที่ทันสมัย หรือลายใหม่ๆ แปลกๆ ออกมาเพื่อเป็นการดึงดูดใจผู้ซื้อ ทำให้ผู้ซื้อมีความสนใจและมีความต้องการในการซื้อเพิ่มมากขึ้น และมีการทอผ้าขาวม้าที่มีคุณภาพที่ผู้ซื้อสามารถซื้อไปใช้ได้นาน ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารสาร ปาทุมา (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสแล้ว อายุเฉลี่ย 46.10 ปี มีประสบการณ์ในการทอผ้าเฉลี่ย 12.66 ปี ส่วนใหญ่ได้รับความรู้การทอมาจากพ่อแม่ มีรายได้ ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 303,335.66 บาทต่อปี รายได้จากธุรกิจใหม่ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 231,818.33 บาท ต่อปี แหล่งเงินทุนมาจากการกู้และทุนของตัวเอง ในการผลิตผ้าชุดมีต้นทุนเฉลี่ย 4,826.11 บาท ต่อชุด ผ้าชิ้นมีต้นทุนเฉลี่ย 2,007.46 บาทต่อผืน ผู้ผลิตมีรายได้จากการขายผ้าชุดราคาเฉลี่ย 8,662.50 บาท ต่อชุด ผ้าชิ้นราคาเฉลี่ย 3,693.88 บาทต่อผืน ส่วนใหญ่ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาขาย ผู้รับซื้อเป็นลูกค้าต่างจังหวัด ร้อยละ 28 และนักท่องเที่ยว ร้อยละ 26.80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลัก ฤทัย ไพฑูรย์ อินตะขัน (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ต้นทุนในการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโดยค่าใช้จ่าย ในการลงทุนเท่ากับ 25,883 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 9,400.33 บาท ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิตอายุโครงการ 5 ปี ต้นทุนการผลิตผ้าชิ้นไทลื้อเท่ากับ 300.81 บาท ผ้าตัดชุดเท่ากับ 541.47 บาท ผ้าเซ็ดหน้าเท่ากับ 18.05 บาท ผ้าบุโต๊ะเท่ากับ 240.05 บาท ผ้าคลุมเตียงเท่ากับ 1,203.26 บาท เสื้อปิดเท่ากับ 505.81 บาท และถุงย่ามเท่ากับ 110.24 บาท มูลค่า ปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ ที่อัตราคิดลดร้อยละ 8.00 เท่ากับ 484,044.06 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า ศูนย์และใช้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 2 เดือน 7 วัน กลุ่มผู้ผลิตควรจะมีการจัดหาแหล่งวัตถุดิบที่มี ราคาถูก ส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกให้สามารถปฏิบัติงานได้

3. การดำเนินการทอผ้าขาวม้า ผู้ทอมีการคำนวณต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทอผ้าขาวม้าเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดราคาขายผ้าขาวม้า และมีการกำหนดราคาขาย โดยการใช้ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายเป็นแนวทาง ส่งผลให้ผู้ทอมีผลการดำเนินงานเป็นกำไรสุทธิ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของรัชนิพร ปัญญาวัฒน์ (2559 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31.40 ปี สมาชิกในครอบครัวที่ทำการผลิตจำนวน 1 คน ประสบการณ์ในการ ผลิต 10-20 ปี แหล่งความรู้ในการผลิตมาจากบรรพบุรุษ ด้านต้นทุนการผลิตเท่ากับ 5,195.07 บาท/ หลูก แยกเป็นไหมพุ่ง 1,050 บาท และไหมยี่น 450 บาท ค่าแรงงานทางตรงที่มีมากที่สุด 3 อันดับแรก เป็นดังนี้ ค่าแรงงานในการทอ 2,000 บาท ค่าแรงงานในการทำไหมพุ่ง 500 บาท และค่าแรงงานใน การกวัก 300 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก เป็นดังนี้ ค่าสี 60 บาท ค่า ถ่าน 50 บาท และค่าก๊อผ้า 28.60 บาท ตามลำดับ ผลตอบแทนจากการลงทุนในการผลิตผ้าไหม มัดหมี่ 100 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนการลงทุน 40.24 บาท และผลตอบแทนในการทำกำไรจาก การทอผ้าไหมมัดหมี่ 100 บาท ก่อให้เกิดกำไร 10.92 บาท และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดาภา มาตราช (2559 : บทคัดย่อ) พบว่า ต้นทุนเฉลี่ยต่อหลูก 26,638.35 บาท และเฉลี่ยต่อผืน 831.92 บาท ประกอบด้วยต้นทุน ต้นทุนวัตถุดิบ 8,550 บาท ร้อยละ 51.39 ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 7,000 บาท ร้อยละ 42.07 ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,000 บาท ร้อยละ 6.01 ต้นทุนคงที่ 88.35 ร้อยละ 0.53 สมาชิกมีรายได้ทั้งหมด 20,000 บาท เนื่องจากลักษณะการทอผ้าไหมของสมาชิก ใช้แรงงาน ตัวเองหรือแรงงานครัวเรือนเป็นหลักในการทอผ้าไหมมัดหมี่ “ลายฟองน้ำหัวฝ้าย” ตำบลปอแดง

อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามา ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพด้านต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานสากล อีกทั้งการดูแลด้านวัตถุดิบต้นทุนสูง กำไรต่อहुกลดลง

6. สรุปผล

จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทอผ้าขาวม้าของชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ว่า ผู้ทอผ้าขาวม้าชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 61 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในการทอ มาจากพ่อแม่ ซึ่งมีต้นทุนรวมที่ใช้ในการทอผ้าขาวม้าเฉลี่ย/ผืน จำนวน 582.48 บาท และมีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการทอผ้าขาวม้า/ปี จำนวน 37,543.48 บาท เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ทอผ้าขาวม้าจำนวน 31 คน พบว่าโดยเฉลี่ยมีรายได้จากการขาย/คน/ปี จำนวน 71,845.16 บาท รายได้จากการขาย/ผืน จำนวน 1,145.16 บาท และมีรายได้จากการขาย/ปี จำนวน 2,227,200 บาท และชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงมีรายได้จากการขาย จำนวน 2,227,200 บาท และมีต้นทุนในการทอ จำนวน 1,159,992 บาท และมีกำไรสุทธิ จำนวน 1,063,352 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิ 47.74%

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาต้นทุนไปใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนจากการทอผ้าขาวม้า

1.2 ชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการทอผ้าขาวม้า เพื่อลดต้นทุนและเป็นแนวทางในการเพิ่มผลตอบแทนจากการจำหน่ายผ้าขาวม้า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 ควรศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าขาวม้าในหลายๆ พื้นที่เพื่อนำผลจากการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้

2.2 ควรทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่มีอยู่ภายในชุมชน เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

เอกสารอ้างอิง

จตุพร พินิจนิกร. (2559). “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเส้นไหมกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม บ้านโคก ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์.” วารสารวิถีสังคม มนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. 4(2) : 350-367.

จรัสพิมพ์ วังเย็นและคณะ. (2556). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าขาวม้าโดยใช้แนวคิดและภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแนวการออกแบบแฟชั่นเพื่อพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร. รายงานการวิจัย คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

- ชนิดาภา มาตราช และคณะ. (2559). “การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่
“ลายฟองน้ำหัวฝาย” ตำบลปอแดง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น” : วารสารสถาบันวิจัย
พิมลธรรม มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 3(2) : 209-222.
- ภักดีวิชา อภิศุภกรกุล และธานินทร์ ไชยเชษฐ์. (2555) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกกลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองตาไก่ จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการวิจัย
คณะวิทยาการจัดการ. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รัชนีพร ปัญญาวัฒน์. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของผู้ประกอบการ
ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ
บัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- วรารณ ปาทุมา. (2555) “การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนกลุ่มทอผ้าไหมยกดอกลำพูน”. วารสาร
เกษตรพระจอมเกล้า. 30 (2): 50-58.
- ศิริพร บุญชู. (2555) ภูมิปัญญาการผลิตเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน. กรมหม่อนไหม กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์.
- สลักฤทัย ไพฑูรย์ อินตะขันธ์. (2555). การบริหารต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไทลื้อ
อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา : วารสารการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏลำปาง. 5(1) : 116-125.
- อาลัย จันทร์พาณิชย์. (2558). ห้องถิ่นศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

